

Charakterystyka zajęć

Laboratorium Tradycji Kolędniczych Lubelszczyzny

Organizator:

Stowarzyszenie „Nasz Piast”

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: EtnoPolska. Edycja 2024

Prof. dr hab. Jan Adamowski

Wprowadzenie do wiedzy o kulturze ludowej obszaru województwa lubelskiego na tle polskiej kultury tradycyjnej.

Zagadnienia:

Kultura ludowa obszaru województwa lubelskiego; Kulturowe zróżnicowanie Lubelszczyzny, w tym kryteria podziałów, regiony i subregiony kulturowe oraz ich wyróżniki; Istota i zakres pojęcia folklor; Gatunki folkloru i ich systematyka; Styl i język ludowych tekstów artystycznych; Pojęcie i podstawowa systematyka obrzędów; Folklor a folklorizm.

Dr Beata Maksymiuk-Pacek

a) Jak prowadzić badania terenowe?

Celem spotkania będzie omówienie różnych kwestii związanych z prowadzeniem badań terenowych. Słuchacze otrzymają podstawową wiedzę na temat metod i technik badawczych wykorzystywanych do badań w terenie. Nauczą się np. jak prowadzić wywiad na temat dawnego kołędowania. Poznają również różne archiwa i wydawnictwa, w których będą mogli znaleźć materiały (np. kołęd) z okolic, które zamieszkują.

Efektom spotkania będzie nabycie praktycznych umiejętności niezbędnych do prowadzenia badań terenowych oraz sposobów zapisywania i gromadzenia materiałów pozyskanych w trakcie badań w terenie.

b) Postacie polskiego świata kołędowego

Będzie to opowieść o bohaterach polskich kołęd (kościelnych i świeckich)

Krzysztof Gorczyca i Agnieszka Szokaluk-Gorczyca

Praktyka kołędowania, praktyka śpiewu

Zajęcia dotyczyć będą praktycznej strony budowania domowego lub podokiennego spektaklu kołędniczego bazującego na lokalnych, tradycyjnych praktykach szczodrowania, chodzenia z maskarami i przedstawienia herodowego. Bo kołędnicza akcja może i powinna być pełnoprawnym teatrem, którego rolą – już od antycznej Grecji – jest „nieść nowinę” oraz budzić grozę, śmiech i wzruszenie. Zajmiemy się pracą z rekwizytami, maskarami, maską, głosem i tekstem.

Poszukamy plastycznego i muzycznego wyrazu grupowego występu w scenerii wiejskiej chaty, drogi, sceny. Porozmawiamy o kołędniczym BHP i sovoir vivre.

Część śpiewacza obejmie próbę zaprzyjaźnienia się z emisją głosu typową dla dawnego, wiejskiego śpiewu. Będzie chwila na ćwiczenia oddechowe, relaksacyjne, gimnastykę ciała w celu przygotowanie aparatu głosowego. Poznamy przykłady różnych gatunków pieśni używanych w kołędniczej akcji: kołędy życzące dla gospodarza, panny i kawalera, śpiewki sygnalizujące, że chętnie przyjmujemy dary i poczęstunek, śpiewy towarzyszące różnym formułom kołędniczym. Poszukamy współbrzmienia w grupie w typowych dla kołędowania warunkach akustycznych.

Andrzej Sar

Muzyka w tradycjach kołędniczych Lubelszczyzny

Zakres omawianej tematyki dotyczyć będzie form kołędniczych i rodzaju kołęd, roli i rodzaju instrumentów w realizacji poszczególnych form kołędniczych, stylizacji repertuaru i ogólnej praktyki związanej z zespołowym wykonawstwem - instrumentalnym i wokalnym.